

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): **Ivan Prestaš**

Název práce: **Analýza neosmanismu a jeho působení v oblasti Západního Balkánu:
Komparace Srbska a Bosny a Hercegoviny**

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): **PhDr. Ondřej Žíla, Ph.D.**

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Ivan Prestaš se rozhodl věnovat se fenoménu tzv. neosmanismu, tj. pronikání tureckého vlivu v oblasti západního Balkánu. Cílem jeho výzkumu bylo analyzovat postoje zahraniční politiky Turecka vůči Bosně a Hercegovině v komparaci se Srbskem. Kandidát se pokusil nastínit, jak se pod vlivem expanzionistické politiky Turecka (nikoliv pouze a výhradně ve vojenském, ale především v hospodářském a politickém smyslu) změnil přístup této země ke dvěma vybraným postjugoslávským státům.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Přestože je práce Ivana Prestaše poznamenána skutečností, že přišel do České republiky až před zahájením studia na Vysoké škole, čemuž odpovídá úroveň češtiny, není to otázkou znalosti českého jazyka, co tuto práci limituje. Hlavním nedostatkem Prestašovy práce je zjevně podceněná příprava, slabá a nedostatečně prostudovaná heuristická základna a následná uspěchaná realizace, během které autor nedokázal analytičtěji uchopit zkoumané téma. Tyto faktory se ve výsledku podepsaly na celkové kvalitě práce.

Navzdory poměrně obsáhlému kontextuálnímu úvodu, kde Prestaš nastiňuje vývoj neosmanismu a jednotlivé jeho aspekty, se stěžejní a dosti stručná analytická část věnuje prakticky výhradně mapování tureckých investic v Srbsku a sousední Bosně a Hercegovině. Prestaš se zde snaží testovat hypotézu, že centrum pozornosti turecké zahraniční politiky v oblasti západního Balkánu se přesunulo z Bosny a Hercegoviny na Srbsko. Proměny investiční aktivity Turecka a zahraniční politiku turecké republiky jako takovou pozoruje autor ve vztahu k teorii soft-power. Práce ale prakticky zcela postrádá teoreticko-metodologický úvod, kde by autor kriticky hodnotil a diskutoval použité primární zdroje a příslušnou sekundární literaturu.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jazykový projev odpovídá úrovni znalosti jazyka studenta, který dokázal za příslušné období studia dostatečně ovládnout psanou podobu českého jazyka. Práce je tak po jazykové stránce srozumitelná. Autor správně cituje a odkazuje na literaturu, s výjimkou některých míst, kde se při závěrečné finalizaci textu zjevně rozpadlo formátování.

Kontextuální část by si zasloužila výrazné prokrácení, neboť se autor na několika místech výrazně opakuje. To se týká např. jeho popisu politiky a díla Ahmeta Davutoğlua, které uvádí na s. 7 a prakticky stejné informace zmiňuje na s. 16. Přestože jsem kolegu Prestaše na tato opakování upozorňoval, nedokázal tyto nedostatky v práci odstranit. Současně práce svým rozsahem (30 stran) sice splňuje předepsaný limit, nicméně jde o spodní hranici.

Z formálních záležitostí mám výhrady ještě k seznamu literatury, který je velmi nepřehledný. Prestaš nepoužil formátování, jež by jednotlivé položky srozumitelně strukturovalo. Proto také na

abecední seznam sekundární literatury (odborné publikace a články) volně navazuje seznam primárních zdrojů, který představuje chaotický výčet a nerespektuje abecední uspořádání. Navíc Prestaš směšuje dokumenty (zákony, statistiky) se zprávami tiskových agentur a dalších médií.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Ivan Prestaš původně plánoval zaměřit se na rozbor fenoménu neosmanismu na příkladu případové studie Bosny a Hercegoviny. Ta se měla soustředit na diskursivní analýzu intenzivně medializovaných událostí spjatých s působením Turecka v této postjugoslávské republice. Od tohoto záměru v průběhu řešení práce ustoupil a rozhodl se těžiště práce posunout k analýze postoje turecké zahraniční politiky vůči Bosně a Hercegovině a Srbsku v komparativní perspektivě.

Výsledný text je ve výsledku výrazně disproportionální. Úvodní kapitoly (teoreticko-metodologická kapitola a kapitola hodnotící geopolitický vzestup Turecka) jsou přesprávně rozsáhlé, v nepoměru ke krajně stručné, zároveň však nejdůležitější analytické části. K té se váže má stěžejní výtka. Autor totiž zaměnil analýzu, která by byla opřena o kriticko-interpretativní přístup primárních zdrojů, nepřesvědčivou a povrchní komparací, v níž mechanicky porovnává množství tureckých investic v obou sledovaných státech v čase. Posilující vztahy mezi Tureckem a dvěma zeměmi západního Balkánu dokazuje výčtem uzavřených smluv, aniž by jakkoliv zkoumal jejich obsah, znění, či otázku, jaký mají dané smlouvy reálný význam a dopad na vzájemné vztahy /např. s. 24/. Jeho konstatování jsou tak mnohdy zcela banální povahy (např. „společnými rysy obou smluv jsou harmomický rozvoj hospodářských vztahů, zajištění finanční stability...“ /s. 25/) bez dalšího rozboru.

Klíčová hypotéza, se kterou Prestaš v práci operuje, je, že turecký vliv se v Srbsku a Bosně a Hercegovině v posledním desetiletí, tj. od roku 2008, soustavně zvyšuje. Přestože je tento předpoklad platný, kandidát jej podporuje výlučně na porovnání základních ekonomických ukazatelů. Nezkoumá již, jak se Turecko v obou sledovaných státech angažuje politicky a kulturně (Bosna a Hercegovina je přitom pod silným politickým vlivem, o čemž svědčí i umně zrežírovaná politická manifestace, již turecký prezident R. Erdogan zahájil svou předvolební kampaň). Prestaš stejně tak neanalyzuje, v čem reálně se přístup Turecka vůči těmto dvěma státům liší.

Zodpovězení klíčové otázky práce (jak se pod vlivem expanzionistické politiky Turecka změnil přístup této země ke dvěma vybraným postjugoslávským státům) je ve výsledku velmi povrchní. Prestaš konstatuje, že „Turecko ještě stále investuje značné prostředky do bosenské ekonomiky, ale na druhé straně se Srbsko stává mnohem důvěryhodnějším partnerem“. Své tvrzení přitom opírá výhradně o zmiňované srovnání ekonomických ukazatelů bez dalšího a detailnějšího rozboru a tolik potřebné kontextualizace.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Prestaš by měl u obhajoby detailněji nastínit, v jakých odvětvích se vyskytuje turecký kapitál a množství investovaných prostředků dát do srovnání s ostatními investory v Srbsku a Bosně a Hercegovině.

Kandidát by současně měl detailněji vysvětlit, v čem konkrétně se projevuje a zvyšuje vliv Turecka v obou těchto zemích.

Jak ovlivnil, či změnil přístup Turecka vůči Srbsku a Bosně a Hercegovině pokus o převrat v Turecku v roce 2016 a následné snahy Erdoganova režimu likvidat příznivce Güllenaova hnutí.

V čem se neosmanismus v oblasti západního Balkánu tak zásadně liší od ekonomického působení Ruské federace, arabských zemí a v poslední době Číny?

Autor by měl rovněž srovnat vliv těchto zemí s tureckým vlivem v obou sledovaných zemích.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhovělo):

Kolega Prestaš nedokázal v konečné verzi zapracovat řadu mých poznámek a kritických komentářů. V mnoha ohledech je patrné, že výsledná finalizace textu probíhala narychlo. S přihlédnutím k výše vyřčenému mi nezbývá než konstatovat, že práce je na samotné hranice obhajitelnosti. Na základě úspěšného průběhu obhajoby jí hodnotím ještě jako dobrou – E.

Datum: 26. 5. 2018

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.